ÎNTR-O LUME SECULARIZATĂ NU MAI ARE ROST SĂ NE DESCOPERIM VOCAȚIA

Autor: Tudor-Alexandru Jinga | 3 iulie 2022

Vocația este una din problemele care m-au preocupat dintotdeauna, pentru că am încercat constant să înțeleg care este rostul meu pe lumea asta. Căutam adesea certitudini și confirmări în pasiunile pe care le-am avut de-a lungul timpului. În perioada când pictam mai des mă gândeam la vocație ca la ceva ce ți se „descoperă” oarecum providențial. Este ceva ce zace în tine ca potență, însă este declanșat și actualizat de factori externi și prin muncă, bineînțeles. Vedeam aceste întâmplări, realizări, întâlniri, evenimente etc. ca pe niște semne primite din partea lui Dumnezeu; acestea erau „mărcile” vocației, adică semnele chemării lui Dumnezeu pe acea cale, ce îmi confereau certitudinea că pasiunea mea este în acord cu voința divină. Astfel, vedeam vocația ca pe o bornă călăuzitoare din punct de vedere profesional și moral.

Așa cum a precizat și domnul Baconschi într-unul dintre răspunsurile pe care redacția noastră i le-a adresat, termenul „vocație” vine din latină, de la „vocationis” sau de la „vocatus”, care sunt sinonime și înseamnă „chemare” sau „convocare”. Dacă analizăm puțin lucrurile din perspectiva utilizării curente a termenului „vocație”, observăm că sensul său este de pasiune, înclinație, talent sau profesie, ceea ce nu pare să aibă de a face cu faptul de a fi „chemați”. Faptul de „a fi chemat” presupune cel puțin două aspecte: pe de-o parte un *altul* care să cheme, fiindcă numai o persoană poate să cheme o altă persoană. Pe de altă parte, cineva este chemat de către altcineva *pentru ceva*. Chemarea trebuie să aibă un sens, o finalitate. Nimeni nu cheamă pe cineva doar pentru a veni. Prin urmare, nu folosim termenul în sens descriptiv. Sensul etimologic al termenului este unul descriptiv, pentru că descrie o acțiune, anume cea a chemării. Însă sensul etimologic descriptiv nu mai este echivalent cu sensul lui actual, ca parte unui *joc de limbaj* modern.

Cum asta? Pentru că faptul de a avea o pasiune sau o profesie nu implică niciun fel de chemare propriu-zisă, ci numai anumite înclinații (ceva ce ni se potrivește sau

corespunde cu înclinațiile noastre), pregătire, muncă și eventual satisfacție de pe urma rezultatelor. Însă nimeni nu ne cheamă. Facem ceea ce facem, pentru că *noi* vrem să facem acel lucru și *noi* ne setăm ținta și direcția. Nu există un *altul* care ne cheamă pentru a face acel lucru; totul pornește de la noi, de la voința și înclinațiile noastre. De altfel, termenul a devenit destul de desuet.

De unde totuși termenul de „vocație”? Ce fel de realitate descria acest termen? Ce avea de a face „chemarea” cu pasiunile și profesiile noastre? Răspunsul e destul de intuitiv și a fost discutat în articolele apărute recent, cum este de pildă articolul lui Andrei Poganu, *Ce mai putem spune astăzi despre vocație?.* Realitatea pe care o descria termenul de „vocație” este de natură metafizică. Ceea ce descria vocația era chiar o *chemare*: chemarea pe care Dumnezeu o adresează fiecărui om spre mântuire, prin pocăință și prin împlinirea legii iubirii. În timp, mai ales în spațiul protestant, s-a considerat că profesia sau ceea ce produce fiecare individ în cadrul unei comunități reprezintă unul din principalele mijloace prin care legea iubirii poate fi împlinită și, astfel, mântuirea câștigată. De aici și asocierea termenului de „vocație” cu cel de profesie și înclinație. Într-o societate creștină, vocația înseamnă un drum spre mântuire care este descoperit de către Dumnezeu și se manifestă de cele mai multe ori printr-o profesie. Căci Dumnezeu te face astfel parte din planul Său.

Putem observa câteva aspecte pornind de aici: pe de-o parte faptul că termenul „vocație” era și încă este folosit în sensul său etimologic, care este unul descriptiv, dat fiind că descrie realitatea transcendentă a chemării omului de către Dumnezeu. Iar o astfel de realitate metafizică implică trei caracteristici esențiale: în primul rând, existența unui Dumnezeu; în al doilea rând, existența unui plan escatologic, existența providenței cu alte cuvinte, din care fiecare individ face parte, și, în al treilea rând, conștiința datoriei pe care fiecare individ trebuie să o aibă față de Dumnezeu și, implicit, față de propria mântuire. În consecință, termenul „vocație” este încărcat semantic de sacralitate, fiindcă descrie o realitate sacră.

Prin urmare, „mai are rost să ne descoperim astăzi vocația?” Din punctul meu de vedere, termenul „vocație” nu are sens în absența metafizicii creștine descrise mai sus, pentru că, în absența acelei realități, ceea ce descrie acest termen nu corespunde cu realitatea pentru care îl folosim, dat fiind că vocația nu este totuna cu profesia sau cu pasiunile și hobby-urile, chiar dacă în *jocul* nostru *de limbaj* folosim astfel termenul. Cred că termenul „vocație” nu are sens într-o lume secularizată; nu are sens în absența unui Dumnezeu care să cheme și în absența unui plan escatologic. Așadar, pare că nici faptul de a ne descoperi vocația nu are rost în afara unei realități creștine. Ceea ce nu înseamnă nicidecum că nu are sens să ne dăm seama care este cea mai bună profesie sau care sunt pasiunile noastre în materie de hobby-uri, ori că acestea nu ar fi în strânsă legătură cu sensul nostru existențial. Numai că le vom da o altă explicație, ancorată într-un alt sistem de referință, chiar dacă este sau nu de natură metafizică.

Imagine: *Unsplash*